

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 188/2017-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. augusta 2017 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rudolfa Tkáčika o sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Martinom Bartkom, advokátska kancelária, Piaristická 6667, Trenčín, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 58/2016 a jeho uznesením sp. zn. 2 Tos 58/2016 z 31. augusta 2016 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 58/2016 a jeho uznesením sp. zn. 2 Tos 58/2016 z 31. augusta 2016 p o r u š e n é b o l i .

2. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Tos 58/2016 z 31. augusta 2016 z r u š u j e a v e c v r a c i a Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

3. [REDACTED] finančné zadosťučinenie n e p r i z n á v a .

4. Krajský súd v Bratislave j e p o v i n n ý [REDACTED] uhradiť trovy právneho zastúpenia v sume 312,34 € (slovom tristodvanásť eur a tridsaťštyri centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Martina Bartka, advokátska kancelária, Piaristická 6667, Trenčín, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Vo zvyšnej časti sťažnosti [REDACTED] n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. januára 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného JUDr. Martinom Bartkom, advokátska kancelária, Piaristická 6667, Trenčín, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 57/2016 a v konaní vedenom pod sp. zn. „2 Nt/23/2015“ a jeho uzneseniami z 31. augusta 2016 prijatými v označených konaniach.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ adresoval Okresnému súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) návrh na povolenie obnovy konania v jeho trestnej veci vedenej pred okresným súdom pod sp. zn. 6 T 9/2006, v ktorej bol rozsudkom okresného súdu z 9. apríla 2013 uznaný vinným z trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a bol mu okrem iného uložený trest odňatia slobody v trvaní trinástich rokov. Okresný súd uznesením sp. zn.

2 Nt 23/2015 z 10. mája 2016 podľa § 394 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) povolil obnovu konania v označenej trestnej veci sťažovateľa a súčasne podľa § 400 ods. 1 Trestného poriadku zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 6 T 9/2006 z 9. apríla 2013 v časti výroku o treste, ako aj ďalšie rozhodnutia nadväzujúce na časť zrušeného rozsudku. V nadväznosti na to bol sťažovateľ uznesením okresného súdu sp. zn. 2 Nt 23/2015 zo 14. júna 2016 v zmysle § 72 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku s použitím § 403 Trestného poriadku vzatý do väzby, ktorá mala začať plynúť odo dňa právoplatnosti uznesenia okresného súdu o povolení obnovy. Sťažovateľ podal proti označenému uzneseniu o vzatí do väzby sťažnosť.

3. Uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tos 58/2016 z 31. augusta 2016 podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku bolo zrušené prvostupňové uznesenie okresného súdu o povolení obnovy konania a podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku bol návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania v jeho trestnej veci zamietnutý. Ústavný súd na tomto mieste poznamenáva, že sťažovateľ v podanej sťažnosti označil predmetné uznesenie krajského súdu zjavne nesprávnou sp. zn. „2Nt/23/2015“. Túto skutočnosť mu však nemožno nijako pričítať na vrub, keďže v čase podania sťažnosti ústavnému súdu písomným vyhotovením predmetného uznesenia sťažovateľ zjavne nedisponoval a nesprávnu spisovú značku prevzal z uznesenia krajského súdu sp. zn. 2 Tos 57/2016 z 31. augusta 2016, v ktorého odôvodnení bolo použité zjavne chybné označenie dotknutého rozhodnutia. Ústavný súd vzhľadom na uvedené, pri vymedzení predmetu konania bez toho, aby potreboval sťažovateľa vyzývať k oprave dotknutej časti sťažnosti, formuloval správnu spisovú značku dotknutého rozhodnutia krajského súdu, a to sp. zn. 2 Tos 58/2016.

4. Z obsahu sťažnosti a jej príloh tiež vyplýva, že krajský súd uznesením sp. zn. 2 Tos 57/2016 z 31. augusta 2016 rozhodol o sťažnosti sťažovateľa podanej proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 2 Nt 23/2015 zo 14. júna 2016 (o vzatí sťažovateľa do väzby) tak, že podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku napadnuté uznesenie zrušil.

5. Sťažovateľ v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu v zásade takto argumentuje:

«Porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, porušenia svojho základného práva na spravodlivý proces

zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru a tiež jeho základného práva na právnu istotu zaručeného čl. 1 ods. 1 Ústavy SR a v čl. 2 ods. 2 Ústavy SR sťažovateľ vidí v postupe Krajského súdu v Bratislave jednak v jeho konaní o povolenie obnovy konania vedenej na tomto súde pod sp. zn. 2Nt/23/2015 a jednak v jeho konaní vedenom pod sp. zn. 2Tos/57/2016, ktoré konania podľa názoru sťažovateľa tvoria jeden celok a boli neprípustným spôsobom oddelené. V trestnej veci doručil obhajcovi sťažovateľa dňa 14.11.2016 uznesenie č.k. 2Tos/57/2016 zo dňa 31.08.2016, ktorým zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 2Nt/23/2015 zo dňa 14.06.2016. V odôvodnení tohto uznesenia Krajského súdu v Bratislave sa konštatuje, že „Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 31.08.2016 sp. zn. 2Nt/23/2015 podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr.por. zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 10.05.2016 sp. zn. 2Nt/23/2015, ktorým okresný súd podľa § 394 ods. 1 Tr. por. povolil obnovu konania v trestnej veci [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], na základe rozsudku Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 6T/9/2006 zo dňa 09.04.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 25.06.2013 v prospech odsúdeného v časti výroku o uloženom treste. Krajský súd zároveň podľa § 399 ods. 2 Tr.por. návrh odsúdeného na povolenie obnovy konania v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 6T/9/2006 zamietol.“.

Uvedené uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2Nt/23/2015 zo dňa 31.08.2016 však sťažovateľovi ani jeho obhajcovi nikdy nebolo doručené a sťažovateľ nebol oboznámený s dôvodmi tohto rozhodnutia, ktoré zásadným spôsobom mení právne postavenie sťažovateľa v jeho neprospech. Sťažovateľ dokonca nebol oboznámený ani s dôvodmi sťažnosti, okresného prokurátora, ktorá bola podkladom pre vydanie takéhoto rozhodnutia a nemal možnosť sa k nim vyjadriť. Sťažovateľ namieta, že jeho trestná vec o povolenie obnovy konania vedená pôvodne pod sp. zn. 2Nt/23/2015 bola Krajským súdom rozdelená na dve samostatné veci, a to sp. zn. 2Nt/23/2015 a sp. zn. 2Tos/57/2016, pričom meritórne rozhodnutie vo veci sp. zn. 2Nt/23/2015 sťažovateľovi ani jeho obhajcovi doposiaľ vôbec nebolo doručené.»

6. Sťažovateľ v závere namieta, že „považuje za neprípustné, aby v právnom štáte, ktorý má garantovať právnu istotu a právo na spravodlivý proces, bolo o postavení účastníka konania rozhodované spôsobom, ako to urobil Krajský súd v Bratislave v konaní

sp. zn. 2Nt/23/2015 a následne v konaní sp. zn. 2Tos/57/2016. Konanie na Krajskom súde v Bratislave vo veci sp. zn. 2Nt/23/2015 sa tak podobá tzv. kabinetnej justícii, kedy obžalovaný nie je vôbec oboznamovaný z dôvodmi podanej sťažnosti žalobcu ani s dôvodmi konečného rozhodnutia súdu. “.

7. Sťažovateľ na základe prezentovanej argumentácie ústavný súd žiada, aby rozhodol v jeho veci týmto nálezom:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý proces zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na právnu istotu zaručené čl. 1 ods. 1 Ústavy SR a v čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2Nt/23/2015 a sp. zn. 2Tos/57/2016 porušené bolo.

2. Zrušuje sa Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 2Tos/57/2016 zo dňa 31.08.2016, ktorým Krajský súd v Bratislave zrušil Uznesenie Okresného súdu Bratislava I č.k. 2Nt/23/2015 zo dňa 14.06.2016.

3. Zrušuje sa Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 2Nt/23/2015 zo dňa 31.08.2016, ktorým Krajský súd v Bratislave zrušil Uznesenie Okresného súdu Bratislava I č.k. 2Nt/23/2015 zo dňa 10.05.2016.

4. [REDAKOVANÉ] sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 2.500,-EUR (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. [REDAKOVANÉ] sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 356,80 EUR (slovom tristopäťdesiatšesť eur osemdesiat centov), ktorú je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Martina Bartka do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu. “

8. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 188/2017-18 z 21. marca 2017 prijal sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie vo vzťahu k namietanému porušeniu označeného základného práva podľa čl. 46 zaručeného ústavou v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 zaručeného dohovorom postupom krajského súdu v konaní vedenom pod

sp. zn. 2 Tos 58/2016 a jeho uznesením sp. zn. 2 Tos 58/2016 z 31. augusta 2016. Vo zvyšnej časti sťažnosť sťažovateľa odmietol.

9. Krajský súd vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 15. mája 2017 k relevantnej otázke, ktorá je predmetom skúmania v konaní pred ústavným súdom, a síce k možnosti sťažovateľa vyjadriť sa k sťažnosti prokurátora, ktorý ju podal v neprospech sťažovateľa proti prvostupňovému uzneseniu okresného súdu o povolení obnovy konania, uviedol, že *«rozhodnutie krajského súdu bolo s poukazom na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky publikovaný v Zbierke zákonov pod č. 428/2012 zo dňa 28.11.2012 v spojení so stanoviskom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 44/2013 dňa 26.11.2013 vo vzťahu k napadnutému uzneseniu prokurátorom (sťažnosťou zhlásenou na verejnom zasadnutí v prítomnosti obhajoby) predvídateľné, nakoľko bolo zrejmé, že v danom prípade okresný súd rozhodol v rozpore s vyššie uvádzaným, nakoľko odsúdenému nebol ukladaný trest asperovaný. Z rozsudku Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 6T/9/2006 zo dňa 09.04.2013, právoplatným dňa 25.06.2013, vo vzťahu ku ktorému bola povolená obnova konania, jednak z jeho výrokovej časti ako i odôvodnenia týkajúceho sa časti rozhodnutia o druhu a výmere trestu totiž podľa slov predsedu senátu vyplýva, že súd v pôvodnom konaní trest ukladal obžalovanému v zmysle § 42 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. ako obzvlášť nebezpečnému recidivistovi, pričom v uvedenom ustanovení Trestného zákona č. 140/1961 Zb. nejde o totožné ustanovenie s § 42 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. ako obzvlášť nebezpečnému recidivistovi, pričom v uvedenom ustanovení Trestného zákona č. 140/1961 Zb. nejde o totožné ustanovenie s § 41 ods. 2 Tr. zák. č. 300/2005 Z.z., ktoré bolo predmetom vyššie citovaného Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky. Predseda senátu, JUDr. Kamil Ivánek za senát „2Tos“ Krajského súdu v Bratislave zdôraznil, že nesúhlasí s tvrdením sťažovateľa, že zo strany krajského súdu došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. S predmetným vyjadrením predsedu senátu zo dňa 12.05.2017 sa v celom rozsahu stotožňujem.»*

Predseda krajského súdu v predložennom vyjadrení zároveň prezentoval súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci samej v zmysle § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. K predmetnému stanovisku krajského súdu sa vyjadril právny zástupca sťažovateľa, a to v podaní doručenom ústavnému súdu 13. júna 2017, v ktorom zotrval na dôvodoch podanej sťažnosti, a ku čiastkovej otázke, ktorá sa stala predmetom skúmania v konaní pred ústavným súdom, sa v podstate nevyjadril. Právny zástupca sťažovateľa v stanovisku oznámil, že na vykonaní ústneho pojednávania vo veci samej sťažovateľ netrvá.

11. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami, ako aj s obsahom súvisiaceho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

12. Ústavný súd z obsahu sťažnosti a jej príloh, vyjadrení odporcu, ako aj obsahu príslušného spisového materiálu zistil a zrekapituloval si v chronologickom slede tieto relevantné skutočnosti:

Sťažovateľ požiadal o obnovu konania vo svojej trestnej veci, v ktorom bol odsúdený rozsudkom okresného súdu sp. zn. 6 T 9/2006 z 9. apríla 2013 pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Trestného poriadku a iné okrem iného k nepodmienečnému trestu odňatia slobody v trvaní trinástich rokov. Okresný súd uznesením sp. zn. 2 Nt 23/2015 z 10. mája 2016 návrhu sťažovateľa na obnovu konania vyhovel. Na verejnom zasadnutí bezprostredne po vyhlásení predmetného uznesenia prítomný prokurátor oznámil, že proti tomuto rozhodnutiu podáva sťažnosť. Písomné odôvodnenie sťažnosti prokurátora bolo doručené 9. júna 2016 okresnému súdu. Spisový materiál spolu so sťažnosťou prokurátora bol predložený 15. júna 2016 na rozhodnutie krajskému súdu. Písomné odôvodnenie sťažnosti prokurátora nebolo doručené ani sťažovateľovi, ani jeho právnenému zástupcovi.

Na neverejnom zasadnutí 31. augusta 2016 krajský súd sťažnosti prokurátora podanej v neprospech sťažovateľa vyhovel, prvostupňové rozhodnutie o povolení obnovy konania svojím uznesením sp. zn. 2 Tos 58/2016 zrušil a návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania zamietol podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku. Toto druhostupňové rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené 16. januára 2017.

II.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Sťažovateľ v sťažnosti uplatnil námietku porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. Ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Je teda garantom ústavnosti a súdnym orgánom, ktorý je povinný chrániť dodržiavanie a rešpektovanie ústavy všetkými orgánmi verejnej moci vrátane všeobecných súdov. Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu postupom a rozhodnutím súdu

sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách.

16. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy). Táto povinnosť všeobecných súdov vzhľadom na ich postavenie ako primárnych ochrancov ústavnosti a vzhľadom na povinnosť Slovenskej republiky rešpektovať medzinárodne záväzky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o ochrane ľudských práv a základných slobôd (pozri napr. III. ÚS 79/02) zahŕňa zároveň požiadavku rešpektovania procesných garancií spravodlivého súdneho konania vyplývajúcich napr. z čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 dohovoru v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“). Ústavný súd vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07).

17. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorá okrem iných procesných záruk kladie dôraz aj na zachovanie „rovnosti zbraní“ a z nej vyplývajúcej kontradiktórnosti konania (podobne napr. III. ÚS 402/08). Európsky súd pre ľudské práva zásadu rovnosti zbraní definuje ako požiadavku, aby každá zo strán konania mohla obhajovať svoju vec za podmienok, ktoré ju z pohľadu konania ako celku, podstatným spôsobom neznevýhodňujú voči protistrane (pozri napr. rozsudky ESLP vo veciach: Nideröst – Huber proti Švajčiarsku, č. 18990/91 z 18. 2. 1997; Foucher proti Francúzsku, č. 22209/93 z 18. 3. 1997). Inými slovami cieľom uvedenej požiadavky je dosiahnutie „spravodlivej rovnováhy“ medzi stranami sporu.

V trestnom konaní, kde záujmy štátu uplatňuje prokurátor a proti ktorému stojí strana obhajoby, teda obvinený spolu so svojim obhajcom, prípadne bez neho, nesmie byť postavenie obvineného (obžalovaného) zreteľne nevýhodné v porovnaní so stranou obžaloby. Nadväzujúca zásada kontradiktórnosti konania znamená, že obom stranám konania musí byť daná možnosť zoznámiť sa so stanoviskami a dôkazmi predloženými súdu s cieľom ovplyvniť jeho rozhodnutie (či už predloženými protistranou alebo iným na konaní nezúčastneným subjektom) a možnosť sa k nim vyjadriť (pozri napr. rozsudky ESĽP vo veciach: Brandstetter proti Rakúsku, č. 11170/84 z 28. 8. 1991; Lobo Machado proti Portugalsku, č. 15764/89 z 20. 2. 1996; Messier proti Francúzsku, č. 25041/07 z 30. 6. 2011). Spôsob, ktorým súd naplní uvedenú zásadu, môže byť akýkoľvek, pokiaľ je rešpektovaná požiadavka, že sa strana o predloženom stanovisku či dôkaze dozvie a je jej súčasne poskytnutá reálna možnosť sa k nemu vyjadriť.

18. Ústavný súd na základe uvedeného zdôrazňuje, že rozhodnutiu všeobecného súdu musí predchádzať postup zodpovedajúci garanciam spravodlivého súdneho konania v zmysle príslušných ustanovení ústavy a príslušnej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách (v kontexte danej veci v súlade s dohovorom), najmä garanciam obsiahnutým v práve na prístup k súdu, v princípe rovnosti zbraní a v zásade kontradiktórnosti konania.

19. Sťažovateľ ako jeden z dôvodov svojej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému postupu a rozhodnutiu krajského súdu uvádzal skutočnosť, že postup krajského súdu mal charakter „*kabinetnej justície*“, keď ho krajský súd vôbec neoboznámil s obsahom sťažnosti prokurátora, ktorý ju podal proti prvostupňovému rozhodnutiu o povolení obnovy konania v trestnej veci sťažovateľa.

20. Z obsahu príslušného spisového materiálu ústavný súd zistil, že ani okresný súd a predovšetkým ani krajský súd (pred svojím rozhodnutím) nedoručili strane obhajoby písomné odôvodnenie sťažnosti, ktorú uplatnil prokurátor proti prvostupňovému rozhodnutiu o povolení obnovy konania. Krajský súd v podstate ani inak neumožnil

sťažovateľovi (prípadne jeho právnomu zástupcovi), aby sa k tomuto stanovisku vyjadril, keďže o veci rozhodol v druhom stupni na neverejnom zasadnutí bez vypočutia sťažovateľa.

21. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozhodnutie ESLP (pozri bod 16 in fine) z 13. 1. 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 17127/12, v ktorom ESLP konštatoval, že tým, že účastníčke ako žalobkyni nebolo oznámené vyjadrenie protistrany k jej odvolaniu (nepostúpením kópie písomného vyjadrenia žalovaného), došlo k porušeniu jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V citovanom rozhodnutí ESLP tiež uviedol, že aj keď predmetné vyjadrenie odporcu neobsahovalo žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa sťažovateľ už nebol vyjadril v predchádzajúcom priebehu konania, a podľa vlády nemalo vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, bolo formulované ako právna a skutková argumentácia a sťažovateľovi mala byť daná možnosť oboznámiť sa s ním. Keďže tak nebolo, došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivé konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na ďalšie rozhodnutia ESLP, napr. vo veci Ringier Axel Springer proti Slovenskej republike č. 35090/07 zo 4. 10. 2011, body 84 – 86 s ďalšími odkazmi, a Hudáková a ďalší proti Slovenskej republike č. 23083/05 z 27. 4. 2010, bod 29, podľa ktorých požiadavka, že účastníci v súdnom konaní musia mať možnosť dozvedieť sa a reagovať na všetky predložené dôkazy a vyjadrenia, sa v ich prípade uplatňuje na odvolacie konanie, ako aj na konanie na prvom stupni bez ohľadu na skutočnosť, že odvolanie nemusí obsahovať nové tvrdenia. Podobne napr. II. ÚS 584/2011.

Tieto právne závery sú aplikovateľné aj na prípad sťažovateľa, a to o to viac, keď v prípade sťažovateľa išlo o odôvodnenie samotnej sťažnosti prokurátora, ktorá obsahovala nové skutočnosti, ku ktorým v predchádzajúcom konaní sťažovateľ nezaujal žiadne stanovisko (pozri obsah zápisnice o verejnom zasadnutí okresného súdu z 10. mája 2016) a ktoré mali zásadný vplyv na nové rozhodnutie krajského súdu.

22. Ústavný súd konštatuje, že uvedeným postupom krajského súdu v druhostupňovom konaní bola nepochybne porušená jedna z požiadaviek spravodlivého procesu, a to kontradiktórnosť konania (a súčasne „rovnosť zbraní“), keďže sťažovateľovi

nebolo umožnené zaujať stanovisko k zásadným argumentom sťažnosti prokurátora, ktorý ju podal v neprospech sťažovateľa a v dôsledku ktorej bolo pôvodné prvostupňové rozhodnutie zmenené. Ústavný súd zdôrazňuje, že všeobecný súd uvedené požiadavky spolutvoriace koncept základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôže ignorovať, aj keď považuje svoje rozhodnutie za „vyslovene“ predvídateľné (ako to uvádza vo svojom vyjadrení k sťažnosti doručenom ústavnému súdu). Spôsob uplatnenia právomoci krajského súdu, ktorý nerešpektoval vymedzené princípy, nie je zlučiteľný so sťažovateľovým základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho právom na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd dospel k záveru o porušení označených práv sťažovateľa postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 58/2016 a jeho uznesením sp. zn. 2 Tos 58/2016 z 31. augusta 2016, tak ako to je uvedené v bode 1 výrokovej časti tohto nálezu.

23. K sťažovateľom namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1 ústavy a čl. 2 ods. 2 ústavy ústavný súd uvádza, že princíp právneho štátu zakotvený v označených článkoch je vo vzťahu k jednotlivým základným právam a slobodám garantovaným ústavou zastrešujúci a zároveň v nich „vtelený“ (inkorporovaný), ústavný súd preto považuje za duplicitné a nadbytočné konštatovať porušenie aj označených článkov ústavy. V uvedenom smere teda ústavný súd sťažnosti sťažovateľa nevyhovel (bod 5 výrokovej časti nálezu).

III.

24. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti a svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím boli porušené práva alebo slobody, takéto rozhodnutie zruší. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie. Keďže ústavný súd konštatoval porušenie označeného základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, v zmysle § 56 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (bod 2

výrokovej časti nálezu), v ktorom je krajský súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde).

25. Sťažovateľ v sťažnosti žiadal aj o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 2 500 €, v ktorej dôvodil pocitom osobnej frustrácie zo spôsobu výkonu súdnej právomoci a tiež závažnosťou porušenia jeho označených práv. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Ústavný súd pri rozhodovaní otázky priznania finančného zadosťučinenia aplikoval zásadu spravodlivosti, zohľadnil konkrétne okolnosti prípadu a zároveň sa riadil úvahou, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou. Vyslovenie porušenia garantovaných práv sťažovateľa rozhodnutím krajského súdu, zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci krajskému súdu na ďalšie konanie predstavujú vo svojom súhrne podľa názoru ústavného súdu dostatočné zavŕšenie poskytnutej ústavnoprávnej ochrany a vytvárajú reálny predpoklad i pre garantovanie ústavne konformnej ochrany práv sťažovateľa v ďalšom konaní pred všeobecným súdom, preto mu požadované primerané finančné zadosťučinenie nepriznal (bod 3 výrokovej časti nálezu).

26. Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal, aby mu ústavný súd priznal náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktorých výšku špecifikoval sumou 356,80 €. Pri stanovení výšky priznanej náhrady trov právneho zastúpenia sťažovateľa vychádzal ústavný súd z ustanovení § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) s tým, že predmet konania pred ústavným súdom (konanie o sťažnosti v zmysle čl. 127 ústavy je v zásade nevyjadriteľný v peniazoch a je nezameniteľný s primeraným finančným zadosťučinením alebo s hodnotou predmetu sporu, o ktorom sa koná pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 129/03, III. ÚS 11/05, III. ÚS 142/06). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2017 v konaní pred ústavným súdom sa určí ako 1/6 z výpočtového základu

(t. j. zo sumy 884 €), čo predstavuje sumu 147,33 € a hodnota režijného paušálu sumu 8,84 €. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2017 (prevzatie a príprava zastúpenia sťažovateľa a tiež podanie sťažnosti; za tretí úkon právneho zastúpenia ústavný súd náhradu trov konania sťažovateľovi nepriznal, pretože ho nepovažoval za prínosný pre objasnenie relevantnej otázky), čo celkovo predstavuje sumu 294,66 €. K tomu bolo potrebné pripočítať dvakrát režijný paušál v celkovej výške 17,68 €, čo predstavuje celkovú sumu 312,34 € (sumu zodpovedajúcu položke platcu DPH ústavný súd sťažovateľovi nepriznal, pretože aktuálne osvedčenie o skutočnosti, že je právny zástupca sťažovateľa platcom DPH, nebolo k sťažnosti priložené). Trovy konania v určenej sume je krajský súd povinný zaplatiť sťažovateľovi na účet jeho právneho zástupcu (bod 4 výrokovej časti nálezu).

27. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. augusta 2017